

Dzięki realizacji Programu Likwidacji Niskiej Emisji mamy coraz lepsze powietrze

Lędziny w klasie A

► W poprzednim wydaniu informowaliśmy, że Rada Miasta Lędziny, uchwałą nr LIV/ 387/ 09 z 28 grudnia 2009 roku, wstrzymała realizację Programu Likwidacji Niskiej Emisji w wariantcie kompleksowym. Zasadnicze powody są dwa. Po pierwsze: realizacja programu od 2005 roku przyniosła miastu wymierne efekty: ekologi-

staje pod znakiem zapytania.

Obecnie w kolejce na realizację prac oczekuje ponad 450 osób – ok. 150 w wariantcie podstawowym i ok. 300 w wariantcie kompleksowym. Pytanie: co dalej?

Obecny IV etap zostanie dookończony w dotychczasowej formie (wariant podstawowy + kompleksowy), natomiast no-

widacji Niskiej Emisji od 1 kwietnia 2010 roku.

Liczba modernizowanych budynków będzie uzależniona od możliwości finansowych gminy i nie przekroczy wydatków rządu 650 000 zł rocznie. Szacuje się, iż kwota ta pozwoli na modernizację ok. 50 budynków rocznie.

■ ■ ■

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach wspiera działania na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu zgodnie z polityką ekologiczną państwa i województwa. Jednym z celów jest polepszenie jakości powietrza atmosferycznego. W dążeniu do tego celu przewidziano finansowanie zadań polegających m. in. na zmniejszeniu niskiej emisji z procesów spalania paliw, ograniczeniu emisji z pozostałych źródeł przemysłowych i komunalnych, zastosowaniu odnawialnych i alternatywnych źródeł energii oraz ograniczeniu strat energetycznych obiektów budowlanych.

Szczególne znaczenie ma realizacja inwestycji zmierzających do redukcji niskiej emisji. Wszelkie działania mające na celu zmniejszenie lub eliminację zagrożeń środowiska wynikających z występowania niskiej emisji są jednym z głównych priorytetów dofinansowania inwestycji przez Wojewódzki Fundusz.

WFOŚiGW w Katowicach od 2002 roku wspiera m. in. wdrażanie programów ograniczenia niskiej emisji. Gminy z terenu województwa śląskiego, po opracowaniu i zatwier-

dzeniu uchwałą Rady Gminy programu ograniczenia niskiej emisji, mogą ubiegać się o dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu, z przeznaczeniem na termomodernizację jednorodzinnych domów mieszkalnych, będących własnością osób fizycznych. Uzyskane w ten sposób środki są następnie przekazywane przez Gminy poszczególnym mieszkańcom, którzy zgłosili chęć uczestnictwa w programie oraz spełniają wymogi formalne.

Prekursorem tych działań były Tychy. W ramach programu realizowanego w latach 2002-2004 spośród ok. 4.500 jednorodzinnych domów mieszkalnych obrzeżach Tychów, w ogromnej większości ogrzewanych starymi, tradycyjnymi kotłami węglowymi, zmodernizowano kotłownie w 1.500 budynkach. Osiągnięte efekty ekologiczne i ekonomiczne spowodowały presję właścicieli budynków jednorodzinnych na władze miasta, co spowodowało organizację kolejnej edycji „Kompleksowego programu...” w latach 2006-2007, co skutkowało modernizacją kolejnych 700 kotłowni. Realizacja obu edycji programu, których koszt wyniósł 24,6 mln zł, uzyskała wsparcie finansowe ze środków WFOŚiGW w łącznej wysokości 15,3 mln zł. Rezultaty osiągnięte w pilotażowym programie realizowanym przez Tychy spowodowały duże zainteresowanie władz samorządowych ograniczeniem emisji zanieczyszczeń na terenach swoich gmin. Do nich dołączyły między innymi Lędziny.

Zespół Likwidacji ds. Niskiej Emisji informuje, że od 1 lutego rozpoczął wydawanie umów do IV etapu Programu Likwidacji Niskiej Emisji. W pierwszej kolejności umowy będą podpisywane przez Wykonawców, a następnie rozpocznie się wydawanie umów Uczestnikom Programu. O możliwości odbioru umowy mieszkańcy będą informowani telefonicznie.

czny (badania stanu powietrza wskazują, że Gmina Lędziny znajduje się obecnie w najwyższej klasie czystości powietrza, Klasie A), ekonomiczny i estetyczny (coraz rzadziej widać kominy kopcące na żółto-brązowo-czarno). Po drugie: w związku ze zmianami w prawie oraz nowymi ogromnymi inwestycjami i wiążącymi się z tym kosztami (chodzi oczywiście o budowę kanalizacji miejskiej), miasto – z wielu powodów prawnych i finansowych – nie może zaciągnąć wysokich kredytów jednocześnie na Program Likwidacji Niskiej Emisji oraz uporządkowanie gospodarki ściekowej w Gminie Lędziny.

Program Likwidacji Niskiej Emisji został uchwalony głównie w celu ochrony powietrza poprzez zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń do atmosfery, pochodzących m. in. z przydomowych kotłowni. Program miał być kontynuowany na obecnych zasadach do roku 2012, ale w związku z zaistniałą sytuacją nie jest on już programem priorytetowym miasta i sens kontynuowania w szerokiej skali tak kosztownego przedsięwzięcia pozostaje

we etapy będą realizowane tylko w wariantcie podstawowym (!) w zakresie:

1) modernizacja kotłowni – w tym wymiana istniejących źródeł ciepła na ekologiczne i energooszczędne nośniki energii oraz modernizacji zasobnika ciepłej wody oraz jego podłączenia do źródła ciepła,

2) montaż układów solar-nych,

3) modernizacja instalacji centralnego ogrzewania.

Mieszkańcy oczekujący dotychczas w kolejce na wariant kompleksowy zostaną powiadomieni pisemnie o możliwości przejścia na wariant podstawowy. W związku z tym nastąpi połączenie kolejek, a aktualną pozycję na liście oczekujących będzie można sprawdzić w Zespole ds. Lik-

Zakresy robót:	Maksymalny koszt kwalifikowany [zł]
Modernizacja kotłowni	10 000
Instalacja dodatkowego źródła ciepła (np. kolektora słonecznego)	12 000
Modernizacja instalacji c.o.	14 000

Zakres programów obejmuje głównie modernizację kotłowni z zastosowaniem niskoemisyjnych kotłów węglowych, a w ostatnim czasie coraz częściej także kotłów gazowych. Sporadycznie stosowane są kotły olejowe, kotły na biomasę i pompy ciepła. Ponadto znaczna część programów przewiduje w swoim zakresie możliwość instalacji systemów solarnych wspomagających przygotowanie ciepłej wody użytkowej w okresie poza sezonem grzewczym. W niektórych przypadkach poszerzono programy o możliwość wykonania termoizolacji przegród budowlanych, wymiany stolarki okiennej oraz modernizacji instalacji c. o.

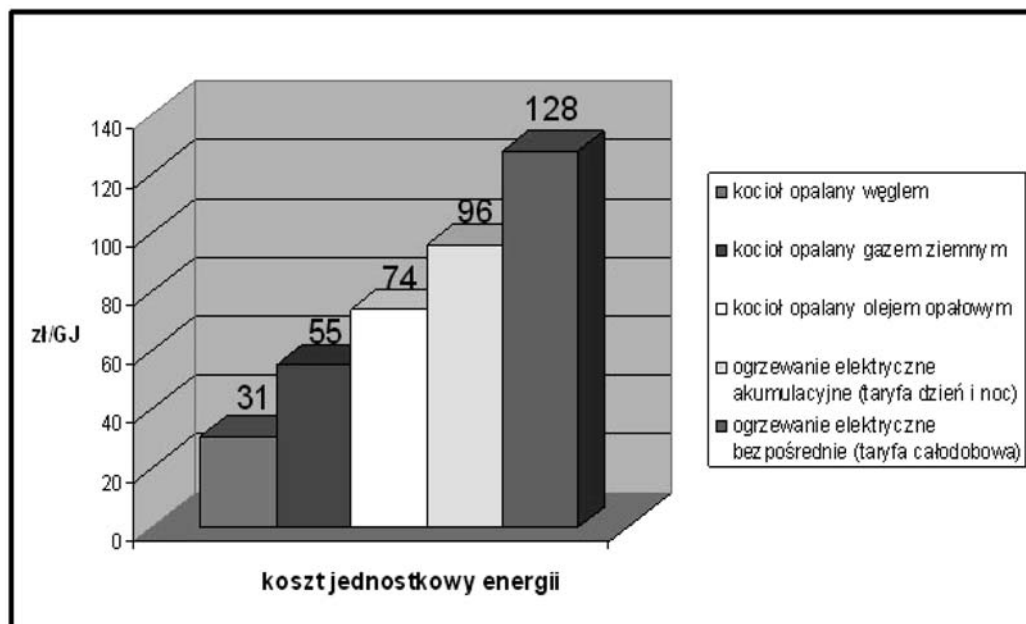
Do chwili obecnej programy likwidacji niskiej emisji zrealizowało lub realizuje 48 gmin, a WFOŚiGW udzielił im dofinansowania w łącznej wysokości ponad 100 mln zł!

Wysokość dofinansowania zależy m. in. od zasad dofinansowania zadań, obowiązujących w WFOŚiGW w roku, w którym był realizowany program oraz od stopnia zanieczyszczenia powietrza w danej gminie. Maksymalna wysokość dofinansowania w różnych latach wahała się od 50 do 75% kosztów kwalifikowanych inwestycji.

Efekt ekologiczny, osiągnięty w wyniku już zrealizowa-

nych inwestycji, narastające zwłaszcza w ostatnim czasie. Z jednej strony brak norm emisji dla stosowanych w bu-

Koszt wytworzenia energii z różnych nośników z uwzględnieniem sprawności źródeł ciepła:

nia niskiej emisji, narastające zwłaszcza w ostatnim czasie.

Z jednej strony brak norm emisji dla stosowanych w bu-

go do spalania w niskoemisyjnych kotłach węglowych i gazu ziemnego – oraz coraz większe problemy z dostępnością odpowiednich sortymentów węgla. Przyczyny te sprawiają, że część właścicieli budynków, pomimo możliwości uzyskania znacznego wsparcia finansowego, rezygnuje z wymiany źródła ciepła, pozostając przy eksploatacji przestarzałych, niewygodnych w obsłu-

gi i śmieci, w kotłach starszej konstrukcji, jednak mając na uwadze osiągnięcie wymiernych efektów ekologicznych – co jest możliwe tylko przy zachowaniu odpowiedniej jakości paliwa – od 2009 roku Wojewódzki Fundusz dofinansowuje wyłącznie zabudowę kotłów węglowych retortowych bądź tłokowych, rezygnując z wspierania zabudowy kotłów komorowych, pomimo

Dotychczas na realizację Programu Niskiej Emisji miasto wydało ponad 18 mln zł, z czego 15 mln zł stanowiła pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach).

wanych lub obecnie realizowanych etapów programów dla 48 gmin odpowiada rocznemu ograniczeniu zużycia węgla w wysokości ok. 58.100 ton. Efektem rzeczowym tych programów jest modernizacja ponad 11 tys. lokalnych kotłowni w jednorodzinnych budynkach mieszkalnych (w ponad połowie obiektów połączona z zabudową instalacji solarnych, w części budynków także z termoizolacją oraz sporadycznie z modernizacją instalacji centralnego ogrzewania).

dynkach jednorodzinnych kotłów małej mocy, brak też przepisów narzucających modernizację źródeł ciepła w celu dostosowania do aktualnych standardów czy obligujących użytkowników do spalania paliw dobrej jakości. Nie ma więc możliwości egzekwowania od użytkowników systemów grzewczych zachowań mających na celu dbałość o środowisko. Z drugiej strony, problemem jest wzrastająca cena nośników energii – w tym najczęściej stosowanych: węgla o sortymencie kwalifikujących

dzie kotłów opalanych paliwem stałym, umożliwiających spalanie węgla o różnym sortymencie, a także odpadów komunalnych, nie bacząc na szkodliwe oddziaływanie emitowanych zanieczyszczeń na środowisko naturalne i zdrowie ludzi.

Średnia cena węgla do kotłów niskoemisyjnych wraz z dostawą na przestrzeni ostatnich lat wzrosła kilkukrotnie – w 2002 roku wynosiła ok. 280 zł, w 2005 roku ok. 320 zł, natomiast obecnie wynosi już ok. 640 zł. Cena gazu ziemnego również znacznie wzrosła – od kwoty 1 zł/ m³ w 2002 roku, poprzez 1,1 zł/ m³ w 2005 roku, aż do kwoty 1,7 zł/ m³.

Oczywiście jeszcze tańsze jest spalanie węgla niskiej jakości, a zwłaszcza mułow

posiadania przez nie certyfikatów energetycznych – emisyjnych.

W ostatnim okresie, z przyczyn niezależnych od WFOŚiGW, który rokrocznie oferuje na korzystnych warunkach wsparcie finansowe dla tego typu inwestycji, maleje zainteresowanie udziałem mieszkańców w programach ograniczenia niskiej emisji, co jest spowodowane głównie wspomnianym wzrostem cen paliw. Należy jednak żywić nadzieję, że wzrastająca w społeczeństwie świadomość ekologiczna oraz względy związane z wygodą wynikającą z posiadania nowoczesnego systemu grzewczego wezmą górę i pozwolą na dalsze owocne działania w zakresie zmniejszenia niskiej emisji. ■

Strony dofinansowane przez:

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach